

DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2020-28-136-144>

УДК 373.3.016:797.2]:796

Зубко Валентина Володимирівна,

викладач кафедри фізичного виховання
факультету біомедичної інженерії
Національного технічного університету України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»,
Київ, Україна.
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7114-6707>
v.zubko@kubg.edu.ua

Парахонько Вадим Миколайович,

викладач кафедри фізичного виховання
факультету біомедичної інженерії
Національного технічного університету України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»,
Київ, Україна.
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9166-1928>
pvm63swim@gmail.com

Смірнов Константин Миколайович,

старший викладач кафедри фізичного виховання
факультету біомедичної інженерії
Національного технічного університету України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»,
Київ, Україна.
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0806-7176>
smirnovkpi56@gmail.com

**ЗАСТОСУВАННЯ ІГРОВОГО МЕТОДУ ПРИ ПОЧАТКОВОМУ НАВЧАННІ
ДІТЕЙ ПЛАННЮ В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕНОГО БАСЕЙНУ**

Анотація. Одними з найважливіших чинників, що забезпечують успішність навчання плаванню, визначено вікові особливості дітей молодшого шкільного віку, провідний вид діяльності (ігрова) і початок формування довільних механізмів вольової сфери особистості, коли молодший школяр практично не в змозі змусити себе виконувати цілеспрямовані дії тривалий час. У зв'язку з цим, навчання плаванню повинно будуватися в грі й через гру. Визначено стан розробленості проблеми застосування ігрового методу в початковому навчанні дітей плаванню в умовах поглибленого басейну. Зважаючи на специфіку роботи з дітьми молодшого шкільного віку, необхідно враховувати педагогам те, що в них переважає мимовільна увага, а в центрі її їхньої уваги є все яскраве, незвичайне, нове й цікаве. Ці особливості слід враховувати, використовувати гру як форму навчальної діяльності, яка викликає прямий інтерес. Під час організації ігор і розваг потрібно зважати на умови їхнього проведення (глибина, температура води, наявність інвентарю тощо), кількість учасників, вік, загальну і спеціальну підготовленість, а також чітко знати умови гри, правила, передбачуваний результат і продумувати зміст.

© Зубко Валентина Володимирівна, Парахонько Вадим Миколайович,
Смірнов Константин Миколайович, 2020

Встановлено, що ігри для навчання плаванню і використання ігрових прийомів на глибині поділяються на групи: ігри на увагу, прості, з використанням гумових іграшок (проводяться з новачками на перших уроках плавання), які спрямовані на подолання опору води, з зануренням під воду, пірнанням, стрибками у воду, з ковзанням і плаванням; ігри сюжетного характеру, які є основним навчальним матеріалом на заняттях, їх вводять після освоєння дітьми води, навчилися пересуватися і впевнено почувати себе в новому середовищі; командні ігри, де гравці об'єднуються в рівні за силою команди, вимагають прояв самостійності, значних вольових зусиль, вміння керувати собою, особливо під час вирішенні ігрових конфліктів.

З'ясовано, що застосування ігор і розваг у навчально-тренувальних заняттях із молодшими школярами сприяє підвищенню емоційності та зменшенню монотонності; вихованню морально-вольових якостей (активність, самостійність, ініціативність), зміцненню колективу та вихованню почуття товариства, вмінню застосовувати набуті навички в різних умовах.

Ключові слова: плавання; молодший шкільний вік; ігровий метод; басейн.

1. ВСТУП /INTRODUCTION

Постановка проблеми. У процесі навчання плаванню особливе місце займає гра та ігрові вправи. Гра – одна з форм природної діяльності дітей. Вона дає можливість весь час утримувати інтерес дітей на занятті, створює веселу атмосферу, стимулює фантазію, посилює бажання дізнатися щось нове. Сприяє мобілізації пам'яті, руховому досвіду, адаптує до водного середовища, покращує координацію рухів і допомагає краще засвоїти елементи і способи плавання. Також гра розвиває навички соціального партнерства, формує комунікативні та особистісні якості: справедливість, сміливість, рішучість, впевненість у своїх силах [9, с. 21]. Варто зауважити, що на сучасному етапі фахівці здебільшого дотримуються думки про необхідність врахування психофізіологічних і морфофункціональних особливостей розвитку дітей у процесі фізичного виховання [3, с. 13]. Ігри застосовують для вирішення різних завдань під час навчання плавання, у тому числі і для формування плавальних навичок через гру. Щоби привчити дітей зануренню у воду з просуванням уперед, закріпити навичку ковзання на грудях, виховувати сміливість і рішучість. Зауважимо, що досліджень, які висвітлюють навчання плаванню дітей молодшого шкільного віку, у глибокому басейні, недостатньо. Трапляються дослідження, присвячені початковому навчання плаванню в певних ситуаціях, але вони не є досить ефективними, тому залишається актуальним питання про добір найбільш ефективних прийомів навчання плаванню освоєння плавальних рухів дітьми молодшого шкільного віку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Традиційний процес навчання дітей молодшого шкільного віку початкового плавання в глибокому басейні спортивними способами передбачає порівняно тривалий період навчання й довгострокову адаптацію до водного середовища. Тому, у сучасну систему освіти впроваджується технологічний підхід навчання плаванню дітей молодшого шкільного віку. Розробленням методик навчання плаванню дітей молодшого шкільного віку займалися як українські, так і зарубіжні дослідники [4; 14; 18]. Наприклад, Г.А. Жук вважає, що вибір гри залежить від педагогічних завдань навчання, кількості учнів у групі, їхнього віку та підготовленості, умов для проведення гри / глибини, температури води, можливості використовувати обладнання та інвентарю тощо [8].

У дослідженні Ю. С. Герасимової зазначено, що застосування сюжетно-рольових ігор на основі казкових сюжетів на заняттях плавання з дітьми 5-6 років сприяє успішному засвоєнню ними плавальних навичок і підвищенню рівня фізичної підготовленості, а також позитивного психічного й емоційного стану молодших школярів. Правильно підібрані ігри допоможуть дітям, які не вміють плавати, більш швидко освоїтися у воді, а плаваючим – з успіхом закріплювати вже наявні навички [5].

Заслужують на особливу увагу наукові дослідження Г.В. Волоскова, Д.В. Дьякова, С. А. Максимова, метою яких було створення ефективної методики початкового навчання плаванню дітей 5–7 років в умовах глибоководного басейну, яка включала в себе використання ласт на ногах школярів із перших занять [4].

Зазначимо, що багато дослідників вказують на доцільність використання під час навчання плаванню, в умовах глибоководного басейну дітей молодшого шкільного віку, різних ігрових матеріалів та інвентаря. Це дозволяє зробити заняття цікавіше, варіювати ігри, придумувати нові. Обов'язковою умовою має бути обладнання басейну відповідним плавальним інвентарем: плавальними дошками, нудл, гімнастичними палицями, обручами, пластиковими м'які м'ячами, кеглями, плаваючими й тонучими іграшками, які в процесі навчання плаванню допомагають вирішувати певні завдання. Так, щоби зацікавити дітей зануритися у воду з головою, кидають яскраві іграшки на дно басейну, і пропонують зібрати їх якомога швидше, якомога більше. Яскраву, привабливу іграшку добре видно під водою й бажання отримати пересилює страх перед водою.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ / AIM AND TASKS

Мета дослідження полягає у визначенні на основі наявних наукових даних стану розробленості проблеми, пов'язаної із застосування ігрового методу під час навчання дітей молодшого шкільного віку плаванню в умовах поглибленого басейну.

Відповідно до зазначеної мети в статті поставлено такі **завдання**: з'ясувати шляхом вивчення літературних джерел необхідність залучення дітей до занять у басейні; визначити класифікацію ігор, важливість умов проведення, правил, передбачуваного результату та їхнього змісту.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH FINDINGS

Плавання в басейні – унікальний засіб впливу на організм дитини, який загартовує і зміцнює, сприяє вдосконаленню рухів, зміцненню нервової системи, підвищенню витривалості, самостійності, наполегливості, закріпленню умінь і навичок самообслуговування, тобто впливає не тільки на фізичний розвиток дитини, а й на його всебічний розвиток. До того ж, уміння плавати належить до життєво-необхідних навичок [20].

У молодшому шкільному віці закладається фундамент здоров'я, фізичного розвитку, а також культури рухів дитини. Тому, важливим є залучення дітей цього віку до занять у басейні [19]. Діти у віці 6–8 років за своїми руховими можливостям в основному готові до освоєння первинних плавальних рухів. У зв'язку з цим, навчання плаванню повинно будуватися в грі й через гру. Висока емоційність, музичний супровід, велика різноманітність цікавих вправ і елементів має сприяти розвитку плавальної підготовленості, розвитку фізичних якостей, творчих і психічних здібностей дітей.

Під час проведення гри, на думку Д.М. Білик необхідно дотримуватися таких правил: пояснюючи гру, чітко розповісти її зміст і правила, вибрати ведучого (капітана) і

розділити учнів на групи, рівні за силою; у кожній грі повинні брати участь усі, хто займається й перебуває у воді; дозволяється включати тільки ті вправи й рухи, які виконуються всією групою; якщо вода в басейні прохолодна, гра повинна бути активною і проводитися у швидкому темпі [2].

Різні автори класифікують ігри по-різному. І. М. Булах дає таку класифікацію [3]: командні й особисті; з зіткненням із партнерами-суперниками й без дотику; сюжетні й безсюжетні. Також ігри класифікують за складністю, за системою і значенням і т. ін. Принцип класифікації визначається метою, з якою ця класифікація проводиться.

У дисертаційному дослідженні Р.Н. Шлячкова представлена авторська методика прискороного навчання плаванню дітей молодшого шкільного віку, у якій зосереджені на навчанні основні положення техніки плавання кролем на животі, і на спині з використанням інтегрального методу й окремого освоєння основних елементів у спортивному плаванні, підвищення технічних вправ і використання допоміжних пристроїв у басейні [16].

Е.М. Бердичівська на етапі початкового навчання плаванню, описала у своїх працях таку закономірність, як «рухова вибірковість», тобто якщо учень не володіє плавальними навичками, щоби він не замислювався про виконання рухів, він починає виконувати такі рухові дії ногами й руками у воді, які йому максимально зручні, як показує практичний досвід досить ефективний із погляду просування тіла плавця вперед [1].

У роботі Д.А. Лаврентевої розкрито проблема створення методики початкового навчання плаванню дітей молодшого шкільного віку з урахуванням моторних асиметрій і порівняння її з класичними загальноприйнятими методиками початкового навчання плаванню [11].

Г.О. Жук, під час навчання плаванню дітей молодшого шкільного віку, використовувала аквааеробіку, де є багато різних рухів у воді під музику, які виконуються для оздоровлення організму загалом, особливо в дітей із надмірною вагою. Заняття цим видом аеробіки допомагають розвинути гнучкість, спритність і витривалість, силу, швидкість і координацію рухів [9].

Крім того, заняття у воді дозволяють розвантажити хребет і, якщо додати спеціальні вправи, то можна виправити поставу. Автори В.А. Єрмаков, Н.Н. Птушко, Д.В. Гричик вказують на ефективність використання диференційованого підходу до навчально-виховного процесу навчання плавання, що забезпечує цілісний розвиток кожного учня з урахуванням його індивідуальних особливостей, можливостей і потреб [6; 7; 14].

Дослідження присвячені використанню комп'ютерних технологій у процесі навчання плаванню висвітлюють роботу А.В. Скалія, який створив мультимедійну комп'ютерну програму навчання плаванню учнів молодших класів «Акватренер», спрямовану на диференціацію процесу фізичного виховання, а також науково обґрунтував методику її використання [17].

Також, під час навчання плаванню дітей використовуються образні вислови, жести, які мають важливе значення в оволодінні рухів у воді. За педагогічної спрямованості їх ділять на 3 групи: вказівку під час освоєння водного середовища; у процесі виправлення загальних помилок у техніці плавання; конкретних помилок за окремими способів плавання [10; 12].

Е.В. Шишкова рекомендує включати в навчання молодших школярів елементи прикладних навичок плавання, які сприяють зменшенню водобоязнь у воді, зменшують захворюваність дітей, підвищують їхній емоційний рівень занять із плавання [15]. Також вона пише, що засвоїти тривалий видих на поверхні води дітям допомагають плаваючі іграшки. Варіювати вправи на воді, й утримувати інтерес дітей під час занять дозволяє

«доріжка» для пірнання. Це ланцюжок з'єднаних між собою гімнастичних обручів, яка може складатися з трьох предметів. «Доріжку» використовують для занурення у воду з головою й пірнання. А якщо обруч занурити під воду у вертикальному положенні, то діти будуть пропливати крізь нього, методом ковзання й пірнання. Інвентар дозволяє урізноманітнити і зробити заняття цікавим, наповнити ігровим змістом діяльність дітей.

4. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ / CONCLUSIONS AND PROSPECTS FOR FURTHER RESEARCH

Плавання є й одним із найважливіших засобів фізичного виховання й широко рекомендується для роботи з дітьми молодшого шкільного віку. Зважаючи на специфіку роботи з дітьми молодшого шкільного віку, необхідно враховувати, що в них переважає мимовільна увага, їх приваблює все яскраве, незвичайне, нове й цікаве. Цю особливість слід враховувати і використовувати гру як форму навчальної діяльності, яка викликає безпосередній інтерес, тому ігровий метод широко відомий у фізичному вихованні. На заняттях із плавання з дітьми обов'язково застосовуються ігри та розваги на воді, які дозволяють успішно не тільки вирішити спеціально поставлені завдання, а й уникнути відомого в плаванні негативного явища – монотонності. Ігри та розваги, як правило, супроводжуються високим рівнем позитивних емоцій, а це – запорука успішного навчання. Ігри підвищують інтерес до повторення знайомих вправ, допомагають вихованню сміливості, самостійності, ініціативності, розвивають почуття товарищескості, колективізму і дружби. Отже, застосування ігор та розваг у навчально-тренувальних заняттях із молодшими школярами сприяє: підвищенню емоційності і зменшенню монотонності; вихованню морально-вольових якостей, таких як активність, самостійність, ініціативність; зміцненню колективу та вихованню почуття товариства; вмінню застосовувати набуті навички в різних умовах.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробці нових комплексів вправ з елементами ігор під час початкового навчання дітей плаванню в умовах поглибленого басейну.

5. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ / REFERENCES (TRANSLITERATED)

1. Бердичевская, Е.М., 2004. Координационные характеристики произвольных движений человека у связи с индивидуальным профилем асимметрии, *Физическая культура, спорт – наука и практика*, № 1–4, с. 45–51.
2. Билык, Д.М., Сергиевич, А.А., 2001. Организация и методика проведения занятий у бассейне. Омск. 24 с.
3. Булах, И.М., 2005. *Плавание от рождения до школы*. Минск. 138 с.
4. Волосков, Г. В., Дьячков, Д. В., Максимова, С. А., 2005. Особенности начального обучения плаванию детей 5–7 лет в условиях глубоководного бассейна. *Ученые записки университета имени П. Ф. Лесгафта*. № 1. с. 53–56.
5. Герасимова, Ю., 2009. Начальное обучение плаванию детей 5–6 лет на основе сюжетно-ролевых игр. *Ученые записки университета имени П. Ф. Лесгафта*. №: 9. с. 25–29.
6. Гричик, Д.В., Солонец, Ю. Ю., 2014. Инновационная направленность к обучению по плаванию младших школьников у системе школьного физического воспитания. *Вестник Черниговского национального педагогического университета. Сер. Педагогические науки. Физическое воспитание и спорт*. Вып. 118 (1). с. 93–95.

7. Ермаков, В.А., 1996. Теория и технология дифференцированного физического воспитания детей и учащейся молодёжи: *Автореф. дис. д-ра пед. наук*. Москва, 40 с.
8. Жук, А. А., 2010. Эффективность обучения детей младшего школьного возраста плаванию с использованием игр у воде. *Вісник Запорізького національного університету «Фізичне виховання і спорт»*. № 1 (3). с. 94–97.
9. Жук, Г., 2010. Оцінка ефективності занять аквафітнесом із дітьми молодшого шкільного віку. *Теорія й методика фізичного виховання і спорту*. № 2. с. 54–56.
10. Звізда, І. С., & Звізда, М. М., 2002. *Ігри та вправи на воді для початкового навчання плавання*. Чернівці: ЧНУ. 62 с.
11. Лаврентьева, Д.А. 2014. Влияние особенностей индивидуального профиля ассиметрии на выбор структуры движений ног у воде в детей младшего школьного возраста на этапе начального обучения плаванию. *Ученые записки университета имени П.Ф. Лесгафта*. № 6 (112). с. 100–103.
12. Ляшенко, А. М., Ділова І. А., Колонтаєвська А. А. та Шевченко С. М., 2012. Додаткова парціальна програма спецкурсу з навчання плаванню школярів «Казковий плавання». *Теорія й методика фізичного виховання*. №. 7. с. 19–31.
13. Ляшенко А.М. та Ділова І.О., 2008. *Методика навчання плаванню (Засоби навчання, методичні прийоми)*. Навчально-методичні рекомендації студентам факультету фізичного виховання педагогічних вузів. Харків.: ХНПУ. Вип. 2.
14. Птушко, Н., 2017. Технология применения соревновательно-игрового метода на уроках физического воспитания для активизации двигательной деятельности учащихся. *Первое сентября*. № 11(9). Доступно: <<http://spo.1september.ru/2005/11/9.htm>>.
15. Шишкова, Е.В., 2007. Обучение младших школьников прикладным навыкам плаванья. *Физическая культура в школе*. № 3. с. 40–42.
16. Шлячкова, Р.Н., 2006. Методика ускоренного обучения плаванию детей младшего школьного возраста: кроль на груди, кроль на спине: *диссертация кандидата педагогических наук*. Тамбов. 2006. 137 с.
17. Скалий, О.В., 2002. Комп'ютерні технології диференціації процесу фізичного виховання школярів (на прикладі навчання плавання): *Автореферат дисертації кандидата наук: 24.00.02*. Львів. 18 с.
18. Ференц, Ю., 2013. Використання ігрового та змагального методу на заняттях плавання з початківцями. *Магістр, Вип. 18*, с.155–158.
19. Шейко, Л.В., 2016. Использование игрового метода для формирования волевой активности в младших школьников при обучении плаванию. *Спортивные игры*. №1. с. 75–79.
20. Шейко, Л.В., 2017. Применение подвижных игр для предупреждения возникновения чувства страха в детей младшего школьного возраста на этапе освоения с водой. *Спортивные игры*. № 2, с. 84 –88.
21. Шейко, Л.В., 2018. Игры на воде как средство обучения плаванию *Спортивные игры*. № 1. с. 84 –87.

THE APPLICATION OF THE GAME METHOD AT THE INITIAL STAGE OF TRAINING OF CHILDREN TO SWIM IN DEEP SWIMMING POOLS

Valentina Zubko,

Lecturer at the Department of Physical Education
Faculty of Biomedical Engineering
National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"
Kyiv, Ukraine
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7114-6707>
v.zubko@kubg.edu.ua

Vadim Parahonko,

Lecturer at the Department of Physical Education
Faculty of Biomedical Engineering
National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute. Igor Sikorsky» National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"
Kyiv, Ukraine
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9166-1928>
pvm63swim@gmail.com

Konstantin Smirnov,

Senior Lecturer at the Department of Physical Education
Faculty of Biomedical Engineering
National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"
Kyiv, Ukraine
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0806-7176>
smirnovkpi56@gmail.com

Abstract. It is determined that the most important factors that ensure the success of training swimming are age characteristics of young school children, the leading type of activity (play) and the beginning of the formation of arbitrary mechanisms of the volitional sphere of personality, when the schoolchildren are almost unable to make themselves act purposely for a long period of time (from 20 to 40 minutes). In this regard, swimming training should be built in the game and through the game.

The state of development of the issue of implementation of the game method in teaching children of younger school age swimming in deep pools is determined. Taking into account the specificity of working with young children, it is necessary to bear in mind that they are dominated by involuntary attention and they are attracted by bright, unusual, new and interesting things and activities. It is established that games for swimming instruction and use of game techniques in deep swimming-pools are divided into three groups. The first group: attention games, simple games using rubber toys. These are games for overcoming water resistance, diving, jumping, sliding and swimming. The second group consists of games of a story type. Such games constitute the main training material. They are used after the children are comfortable in the water, can move and feel confident in a new environment. The third group includes team games. They require independence, volitional efforts and the ability to control emotions, which is necessary when solving game conflicts.

The the introduction of games and entertainment in training sessions with children helps increase emotionality and reduce monotony, develop of moral and strong-willed

qualities, such as activity, independence, initiative and strengthen the team and the ability to apply the acquired skills in various situations.

Keywords: swimming, junior school age, game method, swimming pool.

REFERENCES (TRANSLITERATED)

1. Berdichevskaya, Ye. M., 2004. Koordinatsionnyye kharakteristiki proizvod'nykh dvizheniy cheloveka v svyazi s individual'nym profilem asimmetrii. *Fizicheskaya kul'tura, sport – nauka i praktika*. № 1–4, s. 45–51.
2. Bilyk, D.M. i Sergiyevicha, A. A., 2001. Organizatsiya i metodika provedeniya zanyatiy v basseyne. Omsk. 24 s.
3. Bulakh, I.M., 2005. *Plavaniye ot rozhdeniya do shkoly*. 138 s.
4. Voloskov G. V., D'yachkov, D. V. i Maksimova, S. A., 2015. Osobennosti nachal'nogo obucheniya plavaniyu detey 5–7 let v usloviyakh glubokovodnogo basseyna. *Uchenyye zapiski universiteta imeni P. F. Lesgafta*. №1, 53–56 s.
5. Gerasimova, YU., 2009. Nachal'noye obucheniye plavaniyu detey 5–6 let na osnove syuzhetno-rolevykh igr. *Uchenyye zapiski universiteta imeni P. F. Lesgafta*. №: 9. s. 25-29
6. Grichik, D.V. i Solonets, YU. YU., 2014. Innovatsionnaya napravlennost' k obucheniyu po plavaniyu mladshikh shkol'nikov v sisteme shkol'nogo fizicheskogo vospitaniya. *Vestnik Chernigovskogo natsional'nogo pedagogicheskogo universiteta. Ser. Pedagogicheskiye nauki. Fizicheskoye vospitaniye i sport*. Vyp. 118 (1). 93–95 s.
7. Yermakov, V.A., 1996. Teoriya i tekhnologiya differentsirovannogo fizicheskogo vospitaniya detey i uchashcheyasya molodèzhy: *Avtoref. dis. d-ra ped. nauk*. Moskva, 40 s.
8. Zhuk, A. A., 2010. Effektivnost' obucheniya detey mladshogo shkol'nogo vozrasta plavaniyu s vnedreniyem igr v vode *Vestnik Zaporozhskogo natsional'nogo universiteta «Fizicheskoye vospitaniye i sport»*. № 1 (3), s. 94–97.
9. Zhuk, G., 2011. Otsenka effektivnosti zanyatiy akvafitnessom s det'mi mladshogo shkol'nogo vozrasta. *Teoriya i metodika fizicheskogo vospitaniya i sporta*. № 2, s. 54-56.
10. Zvezda, I. S. i Zvezda, M.M., 2002. *Igry i uprazhneniya na vode dlya nachal'nogo obucheniya plavaniyu*. Chernovtsy: CHNU. 63 s.
11. Lavrenteva. D.A., 2014. Vliyanie osobennostey individualnogo profilya asimmetrii na vibor strukturi dvizheniy nog v vode u detey mladshogo shkol'nogo vozrasta na etape nachalnogo obucheniya plavaniyu. *Uchenie zapiski universiteta imeni P. F. Lesgafta*. № 6 (112), s.100–103.
12. Lyashenko, A.N., Dilova, I. A., Kolontayevskaya, A. A. i Shevchenko, S. M., 2012. Dopolnitel'naya partsial'naya programma spetskursa po obucheniyu plavaniyu shkol'nikov «Skazochnyy plavaniye». *Teoriya i metodika fizicheskogo vospitaniya*. № 7, s. 19–31.
13. Lyashenko, A.N. i Dilova, I.A., 2008. *Metodika obucheniya plavaniyu (Sredstva obucheniya, metodicheskiye priyemy)*. Uchebno-metodicheskiye rekomendatsii studentam fakul'teta fizicheskogo vospitaniya pedagogicheskikh VUZov. Khar'kov. KHNPU. Vyp. 2.
14. Ptushko, N., 2017. Tekhnologiya primeneniya sorevnovatel'no-igrovogo metoda na urokakh fizicheskogo vospitaniya dlya aktivizatsii dvigatel'noy deyatel'nosti uchashchikhsya. *Pervoye sentyabrya*. № 11 (9). Dostupno: <<http://spo.1september.ru/2005/11/9.htm>>.

15. Shishkova, E.V., 2007. Obuchenie mladshih shkol'nikov prikladnym navykam plavaniya. *Fizicheskaja kul'tura v shkole. № 3*, s. 40–42.
16. Shlyachkova, R.N., 2006. Metodika uskorenogo obucheniya plavaniyu detei mladshogo shkol'nogo vozrasta: krol na grudi, krol na spine: *dis. kand.ped.nauk. Tambov. 137 s.*
17. Skaliy, O. V., 2002. Komp'yuterni tehnologiiiferenciacii procesu fizichnogo vihovannya shkol'nyariv (na prikladi navchannya plavannya): *avtoref. dis. na zdobuttya stupenya kand. nauk z fiz. vih. i sp. spec. 24.00.02. Lviv. 18 s.*
18. Ferents, YU., 2013. «Ispol'zovaniye igrovogo i sorevnovatel'nogo metoda na zanyatiyakh plavaniya s nachinayushchimi». *Magistr, Vyp. 18. s. 155–158.*
19. Sheyko, L.V., 2016. Ispol'zovaniye igrovogo metoda dlya formirovaniya volevoy aktivnosti v mladshikh shkol'nikov pri obuchenii plavaniyu. *Sportivnyye igry. № 1*, s. 75 -79.
20. Sheyko, L.V., 2017. Primeneniye podvizhnykh igr dlya preduprezhdeniya vznikhoveniya chuvstva strakha u detey mladshogo shkol'nogo vozrasta na etape osvoyeniya s vodo. *Sportivnyye igry. № 2*, s. 84 -88.
21. Sheyko, L., 2018. Iгры na vode kak sredstvo obucheniya plavaniyu *Sportivnyye igry. № 1*, s. 84 -87.

DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2020-28-144-153>
УДК 373.2.016:62

Котелянець Юлія Сергіївна,

кандидат педагогічних наук,

старший викладач кафедри методик дошкільної та початкової освіти

Центральноукраїнського державного педагогічного

університету імені Володимира Винниченка,

Кропивницький, Україна.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3932-1824>

youliana15@i.ua

КОНСТРУКТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Анотація. У статті розкрито сутність і зміст понять «конструювання», «конструктивна діяльність», описані види конструювання та їхнє значення для розвитку дітей дошкільного віку. Зазначено, що конструктивна діяльність дитини дошкільного віку дає можливість самостійної постановки цілей, мотивування себе, пошуку способів дій і контролю результатів, тобто, освоєння всіх компонентів психологічної структури діяльності. Подана характеристика етапів конструктивної діяльності, описані особливості конструктивної діяльності в старшому дошкільному віці. Визначено, що структура процесу конструктивної діяльності розглядається як сукупність трьох етапів: 1) конструювання проекту – задуму: вивчення ситуації, виділення параметрів і логіки ситуації; 2) конструювання моделі відповідно до визначених попередньо параметрів; 3) конструктивний процес втілення ідей. Зв'язок конструювання з його повсякденним життям, з іншими видами діяльності (грою, театром) робить його особливо цікавим, емоційно насиченим і дозволяє бути одним із засобів самовираження. Потреба в такій діяльності в дітейстає яскраво вираженою.